

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler (20-26 Ekim 2022)¹

- 1. TCMB, politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını yüzde 12’den yüzde 10,5’e indirdi, bir sonraki toplantıda da indirim sinyali verdi.** TCMB, kararın gerekçesini küresel büyümeye yönelik belirsizliklerin ve jeopolitik risklerin daha da arttığı bir dönemde sanayi üretiminde yakalanan ivmenin ve istihdamdaki artış trendinin sürdürülmesi açısından finansal koşulların destekleyici olmasını sağlanması olarak açıklamıştır. Ayrıca, takip eden toplantıda da benzer bir adım atıldıktan sonra faiz indirim döngüsünün sona erdirilmesinin gündeme alındığı belirtmiş, Kasım ayı toplantısında da faizin indirileceği sinyalini vermiştir.²
- 2. BDDK, kredi kullanabilecek şirketler için daha önce 15 milyon TL olan yabancı para pozisyonu sınırını 10 milyon TL’ye indirdi.** BDDK aldığı yeni kararlar, daha önce yabancı para nakdi varlıklar için kullanılan 15 milyon TL sınırı, 10 milyon TL’ye indirmiştir. Daha önceki uygulamada nakit pozisyonu, “finansal tablolarına göre aktif toplamından veya son 1 yıllık net satış hasılatından büyük olanı yüzde 10’nunu geçen” şirketler olarak uygulanan kısıtlama ise yüzde 5 olarak güncellenmiştir. Böylelikle, kredi kullanabilecek işletmeler için kapsam daha da daraltılmış olup uygulama 31 Ekim tarihine kadar eski haliyle devam edecek, yeni kısıtlamalar, 1 Kasım 2022 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.³
- 3. 2022 üretim yılına ait tarım destekleri açıklandı.** 2022 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar” Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. İlgili Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle bitkisel üretimin dışında ayrıca hayvansal üretim, su ürünleri üretimi ve tarımsal AR-GE’ye yönelik destek miktarları da tespit edilmiştir. Kararnameye göre, fark ödemesi yapılan 18 üründen sadece yaş çay destekleme primi kiloda 13 kuruştan 30 kuruşa yükseltilmiş, diğer ürünler için herhangi bir artış yapılmamıştır. Mazot desteği ödemeleri, ürün bazında yüzde 203-395 arasında değişen oranlarda artırılmış, gübre desteği ödemelerindeki artış ise ürün bazında yüzde 130-163 arasında değişen oranlarda gerçekleşmiştir. Sertifikalı tohum kullanım desteği ödemeleri yüzde 50-150 oranlarında yükseltilmiştir. Açıklanan 2022 üretim yılına ait tarım desteklerinin çiftçilere ödemesi 2023 yılı bütçesinden yapılacaktır.⁴
- 4. Ayçiçeği tohumu ithalatında yüzde 0 olan gümrük vergisi oranı yüzde 5 olarak belirlendi.** Resmi Gazete’de yayımlanan İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karara göre, 1206.00.91.00.19 ve 1206.00.99.00.19 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonlu (GTİP) ayçiçeği tohumu ithalatında yüzde 0 olan gümrük vergisi oranı yüzde 5 olarak belirlenmiştir. Karar çerçevesinde, Kosova ve Bosna Hersek dışından yapılan ayçiçeği tohumu ithalatında gümrük vergisi yüzde 5

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² TCMB, Faiz Oranlarına İlişkin Basın Duyurusu (2022-42). (20 Ekim 2022). Erişim adresi:

<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/tr/tcmb+tr/main+menu/duyurular/basin/2022/duy2022-42>

³ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı, Karar Sayısı: 10389. (21 Ekim 2022). Erişim adresi:

<https://www.bddk.org.tr/Mevzuat/DokumanGetir/1147>

⁴ 2022 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2023 Yılında Uygulanacak Sertifikalı Tohum Kullanım Desteğine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 6243). Resmi Gazete, Sayı: 31989. (20 Ekim 2022). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/10/20221020-8.pdf>

olarak uygulanacak, Kosova ve Bosna Hersek'ten gerçekleştirilecek ithalatta ise gümrük vergisi yüzde 0 olarak uygulanmaya devam edecektir.⁵

- 5. Esnaf ve sanatkarların finansmanına yönelik 100 milyar TL tutarındaki Hazine Faiz Destekli Kredi Paketi yürürlüğe girdi.** Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati tarafından yapılan açıklamada, Hazine Faiz Destekli Kredi Paketi'nin yürürlüğe alındığı; bu çerçevede, esnaf ve sanatkarların finansman ihtiyacını karşılamak için 60 ay vade imkanı ve yüzde 7,5'lik faiz oranıyla Halkbank vasıtasıyla kullanılacak 100 milyar TL tutarındaki Hazine Faiz Destekli Kredi Paketinin yürürlüğe girdiği bildirilmiştir. Ayrıca, genç girişimciler için sıfır faizli kredi limiti 100 bin TL'den 300 bin TL'ye, yaş sınırı ise 30'dan 35'e çıkartılmıştır. T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla üretici ve çiftçilere kullanılan Geleneksel (Yaygın) Bitkisel Üretime yönelik yüzde 100 faiz indirimi uygulanacak işletme ve yatırım kredisinin üst limiti de 200 bin TL'ye yükseltilmiştir.^{6,7}
- 6. Türk bankacılık sektörünün 'iklim karnesi' açıklandı.** İklim için 350 Derneği'nin Türkiye'nin en büyük 17 bankasını iklim değişikliğiyle ilgili 5 kriterde değerlendirdiği "Türkiye'deki Bankaların İklim Değişikliğine Yaklaşımı" raporu yayımlanmıştır. Söz konusu 5 kriter, bankaların fosil yakıt varlıkları veya yatırımları, temiz enerji yatırımları, net sıfır, karbon ayak izi ve karbon nötr için hedef belirlenmesi, çevresel, sosyal ve yönetimsel uygulamalar ve benzer derecelendirmeler başlıkları altında toplanmıştır.⁸
- 7. 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nın onaylanmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlandı.** Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığınca hazırlanan ve gelecek yılı kapsayan programda, temel ekonomik büyüklükler ve hedefler belirlenmiştir. Buna göre, büyüme için bu yıl gerçekleşme tahmini yüzde 5 olurken, 2023'te de yüzde 5 büyüyeceği öngörülmüştür. Enflasyonun bu yıl sonunda yüzde 65 olacağı tahmin edilirken, gelecek yıl sonu hedefi yüzde 24 olmuş; cari işlemler dengesinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2023'te eksi yüzde 2,5 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmiştir. Programa göre, işsizlik oranının bu yıl sonunda yüzde 10,8 olması beklenirken, gelecek yıl sonu hedefi yüzde 10,4 olarak kayıtlara geçmiştir.⁹
- 8. KDV iadesinin mükelleflerce yılı içinde nakden alınabilmesine imkan sağlandı.** Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Tebliğle temel gıda maddelerinde KDV oranının yüzde 1'e indirilmesi nedeniyle mükellefler üzerindeki finansman yükünün azaltılması amacıyla mükellefler tarafından KDV iadesinin yılı içinde nakden alınabilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır. Böylece daha önce yılı içinde mahsuben, ertesi yıl

⁵ İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 6241). Resmi Gazete, Sayı: 31989. (20 Ekim 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/10/20221020-6.pdf>

⁶ Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketince Esnaf ve Sanatkarlara Kredi Kullanılmasına Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6250). Resmi Gazete, Sayı: 31991. (22 Ekim 2022). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/10/20221022-8.pdf>

⁷ T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 6251). (22 Ekim 2022).

Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/10/20221022-9.pdf>

⁸ İklim için 350 Derneği, Türkiye'deki Bankaların İklim Değişikliğine Yaklaşımı Raporu. (25 Ekim 2022). Erişim adresi: <https://350turkiye.org/turkiyedeki-bankalarin-iklim-karnesi-aciklandi/>

⁹ 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6294). 25 Ekim 2022 Tarihli ve 31994 Sayılı Resmî Gazete 1. Mükerrer. Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/10/20221025M1-1.pdf>

tepav

nakden veya mahsuben alınabilen KDV iadesinin, ilgili yılında da 6 aylık dönem itibarıyla nakden alınabilmesinin önü açılmıştır. Sigorta şirketleri tarafından verilen süresiz ve şartsız kefalet senetlerinin KDV iadelerinde teminat olarak kabul edilebilmesi sağlanmış, KDV iadesi yapıldıktan sonra ortaya çıkan kur farklarına ilişkin mükelleflere iade hesabında değişiklik yapmama kolaylığı getirilmiştir.¹⁰

- 9. Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifler Birliği (Marmarabirlik) 2022-2023 ürün alım fiyatlarını açıkladı.** Yönetim kurulunun almış olduğu karar doğrultusunda açıklanan kampanya alım fiyatları; tavan fiyat (180 dane) 46 lira, 200 dane 40 lira, taban fiyat (380 tane) 18 lira, yağlık zeytinin kilogram fiyatı ise 16 lira olarak kararlaştırılmıştır.¹¹

¹⁰ Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 43). Resmi Gazete, Sayı: 31994. (25 Ekim 2022). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/10/20221025-12.htm>

¹¹ MARMARABİRLİK, Marmarabirlik Ürün Alım Fiyatlarını Açıkladı. (23 Ekim 2022). Erişim adresi:

<https://www.marmarabirlik.com.tr/2022/marmarabirlik-urun-alim-fiyatlarini-acikladi>